

VIESTNIK

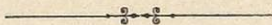
za gospodarstvo i šumarstvo

IZDAJE GA

profesorski sbor kr. gospodarskog i šumarskog učilišta u Križevcih,

A UREDJUJE

profesor IVAN POTOČNJAK

GODINA 1887.

SVEZAK I – IV.

KRIŽEVCI.

TISAK GUSTAVA NEUBERGA.

1887.

Sadržaj.

	Strana
Náš program	1
Bitnost, svrha i uporaba temeljne takse kod ustanovljenja zamjenbene vrijednosti, od G. A. Vichodila	5
Klicavost i razvoj ozledjenoga gospodarskoga sjemenja, od A. Lenarčića	20
Proizvajanje cognaca u Hrvatskoj, od G. Pexidra	28
Uzgoj i proredjivanje hrastovih šuma, od Vl. Kiseljaka	34, 129
Keñ, od G. Pexidra	46
Uzgoj hrasta u slavonskih bukvićih, od W. Müllera	85
Ptice i gospodarstvo, od I. Potočnjaka	96
Trsov ušenac s osobitim obzirom na Hrvatsku, od J. Kempfa	103
Hranitba životinja, od J. Ubla	141, 276
Proizvajanje škroba kao gospodarska industrija, od G. Pexidra	145
Šumarska i tehnologijska izkustva, od D. Hlave	189
Osvrt na nekoja gospodarstva u Slavoniji i Srijemu, od A. Lenarčića	224
Korunov Colorado-kukac (<i>Doryphora decemlineata</i>), od I. Potočnjaka	249
Gospodarski napredak u Srbiji, obzirom na pojedine grane životinjstva, od G. A. Vichodila	260
PRILOG. O nestajanju škroba u klicajućem korunu, od E. Kramera.	

Novi pojavi i izumi na polju gospodarstva, šumarstva i tehnike. 56, 157, 282

Krmiivo iz drva. Thomasovo gnojivo. Laktokrit. Stabla kao gromovodi. Prestanak vegetacije bilina. Alkoholno vrienje i sluzenje drveća. Kemijske analize šljivovice i tropovice. Pokusi o uplivanju salicylne kiseline. Ispitivanje octa. Polymetar. Stroj za presađjivanje jednogodišnjih četinjača. Jeftino sredstvo, da se utamane vrlici. Uporaba centrifugalne sile u mliekarstvu i prva mliekarska centrifuga u Hrvatskoj. Sacharin. Vino iz jagoda i malina. Hladilo za životinje. Konserviranje drva. Mastila za bojadisanje hraniva. Čišćenje rakija. Čišćenje i konserviranje čepova. Sredstvo za razpoznati srebro ili srebrnu prevlaku na prostoj kovini. Sredstvo, kojim se može prepoznati, dali je gradjevno drvo sječeno u zimsko ili ljetno doba.

Gospodarska i šumarska književnost. 66, 168, 235, 290

Gospodarska uprava. Livadarstvo. Uzorak staja. Šumski zakoni i zakoni o lovu. Umno mliekarenje. Kurzes Lehrbuch d. landw. Gewerbe. Einige praktisch wichtige Düngungsfragen. Lehrbuch d. landw. Technologie. Die Stärkefabrikation. Das Weinbuch. Die Phylloxera

Sum dnu

Naš program.

Živahni pokret i natjecanje na polju znanstvenoga istraživanja i praktične djelatnosti u svih granah narodnoga gospodarstva, dalo je povod, da smo odlučili, u ime gospodarskoga i šumarskoga učilišta u Križevcih izdavati strukovni list, kojemu smo namienili naslov

VIESTNIK

ZA GOSPODARSTVO I ŠUMARSTVO

sa geslom:

„NAPRED SBOROM I TVOROM NA RAZGRANJENOM POLJU NARODNE PRIVREDE“

jer smo osvjedočeni, da su za uspješni razvoj gospodarstva i šumarstva u našoj domovini potrebna pomoćna sredstva, kojima se podupire uztrajan rad na razgranjenom polju domaće privrede.

Promotrimo li sadanji rad gospodarskih i šumarskih časopisa u našoj domovini, te ga prisposodobimo sa radom prije desetak godina, opaziti ćemo znatnu razliku u strukovnoj literaturi, ne samo po količini, nego i po kakvoći materijala, što se u raznih časopisih i strukovnih knjigah za čitatelje priređuje. Od one dobe, odkako je jedini „Gospodarski list“ kao organ hrv. slav. gospodarskoga društva u Zagrebu, počeo zatupati interese domaćih gospodara i šumara u trojednoj kra-

ljevine, nastale su velike promjene u gospodarskom pokretu i kulturnom razvitku našega naroda.

Naročito naglašujemo s veseljem, da su se tomu prvomu poticatelju na gospodarskom i šumarskom polju, stavili o bok: „Šumarski list“ u Zagrebu, „Gospodarski poučnik“ u Šibeniku, „Gospodar“ u Osijeku, „Seoski gospodar“ u Zagrebu, „Obrtnik“ u Zagrebu i t. d., te da su mnogo doprinjeli razvitku našega gospodarstva i šumarstva.

Oni su razbili razne predsude naroda i raznesli luč prosvjete na sve strane domovine. Oni su bodrili svuda, kuda su doprieti mogli, na intenzivniji rad i temeljitu borbu za materijalni i duševni obstanak.

Posljedice toga živahnoga pregnuća oko gospodarskoga napredka prikazuju nam se danas kao blagodatni plodovi na polju gospodarstva i šumarstva. — Dočim su prije, s malom iznimkom, gospodarili i šumarili po naših dobrih sami tudjinci, nepознаujući naših odnošaja, danas je znatan broj domaćih sinova, upoznavši se sa literarnom djelatnosti naših zaslužnih gospodarskih i šumarskih pisaca, te uvjeriv se, da je zvanje gospodara i šumara častno i ugledno, te po narodno blagostanje korisno, uputio se na strukovne škole, da svu nauku, što ju tamo steče, izcrpi i na svoju i naroda korist.

I oni će, nedvojbeno, poslje svršenih nauka, pristupiti većim brojem u kolo radnika, da se sjedinjenimi silami tim snažnije bude moglo koracati na stazi napredka, da nam domaća njiva literarne i praktične djelatnosti što bujnije procvate. Jer akoprem se u naših strukovnih listovih zreali vanredna radinost, dapače i požitvovnost pojedinaca za obćenitost, to ipak ne nalazi naš gospodar u našoj gospodarskoj literaturi mnogo toga, što mu za usavršenje treba.

Hrvatski gospodar i šumar, želeći se upoznati sa plodovi gospodarske i šumarske znanosti, upućen je do sada ve-

činom izključivo na inozemska iztraživanja. Nu njegova je dužnost, da sam izpituje gospodarstvene pojave u svojoj zemlji, njegova je dužnost, da na temelju istih, sam pronadje sva vreła privrede, te obaziruć se na domaće okolnosti, ustanovi način, kako da se ista izcrpe i na korist narodnoga imetka nпотреbe.

Pa kada se daje na taj važni put, na put vlastitoga samostalnoga rada, mora od vremena do vremena, ako će, da bude iz istoga kakove obće koristi, saobćivati uspjehe svoga iztraživanja i iz istoga crpljena izkustva, da budu pristupna svim onim, kojim je do ozbiljnog obradjivanja gospodarske i šumarske znanosti.

Te ideje sklonule su nas, da izdajemo povremeni časopis:

„VIESTNIK ZA GOSPODARSTVO I ŠUMARSTVO“

koji će biti ogledalom najnovijeg napredka na cjelokupnom polju gospodarstva i šumarstva, te će se razlikovati od drugih sada izlazećih strukovnih listova time, što su isti po svojoj naravi, kao organi gospodarskih i šumarskih društva, više praktičnoga sadržaja i smiera, te se po svojem opredjeljenju nemogu baviti strogo znanstvenimi pitanji, tiućimi se naravoslovne poluge gospodarske i šumarske struke, kao što je: fiziologija, agrikulturna kemija, fizika tla, gospodarska i šumarska kemijska tehnologija, kulturna tehnika i t. d.

Odnosno na taj zadatak biti će „Viestniku za gospodarstvo i šumarstvo“ sliedeći sadržaj:

I. Originalne radnje iz svih grana kulture tla; poglavito razprave o važnih dnevnih pitanjih koje će prosudjivati stepen napredka na polju gospodarstva i šumarstva u našoj domovini.

II. Izvješća gospodarstvenoga napredka po najnovijih strukovnih spisih prvih kulturnih naroda, u koliko iz njih proiztiće korist po naše gospodarstvo i šumarstvo.

III. Pregledi literature svih prirodoslovnih znanosti obzirom na poljodjelstvo i šumarstvo, te gospodarstva i šumarstva samog i svih pomoćnih nauka.

IV. Najvažnije odredbe upravnih oblasti, smjerajuće na usavršenje svih grana narodnoga gospodarstva.

V. Razne viesti o zanimivih dogodjajih, utičućih posredno i neposredno u gospodarstveni razvoj našega naroda.

Da tu zadaću budemo mogli valjano, u koliko to u naših silah leži, riješiti, obrekli smo si uzajamnu pomoć i podielili rad, jer smo uvjereni, da se samo onaj organizam može podići na viši stepen, u kojega je rad podieljen.

Na temelju toga izvješćivati će napredak na polju gospodarskom ravn. G. A. Vichodil i učitelj A. Lenarčić, na polju šumarskom prof. Dr. Hlava i Vl. Kiseljak, za živinogojstvo prof. J. Ubl, na polju tehničkom i matematičnom profesori Fr. pl. Kružić i J. Stražnický, na polju vinarstvu i pivničarskom učitelj J. Kempf, i napokon kemiju vinarstva, gospodarsku i kemičnu tehnologiju, te agrikulturnu kemiju prof. G. Pexidr, a temeljne discipline, na kojih se razvoj gospodarstva i šumarstva osniva, prof. I. Potočnjak, koji ujedno prima na se i uređivanje „Viestnika“. Obećali su nam nadalje svoju podporu za razvitak naših gospodarskih odnošaja zaslužni muževi: A. Danhelovski u Beču; Gj. Ilić u Osjeku; V. Muačević u Osijeku; G. Polak u Našicah; M. Radošević u Kutjevu; F. Sigmundovsky u Zadru.

Uzajamnim radom, nadamo se željenu svrhu polučiti, te sada razaslijeemo evo prvi svezak u sviet, neka se vidi, što hoćemo i kako to udesismo.

Svako zrnce, ubrano od druge ruke, primamo sa zahvalnošću, a nadamo se, da nam rukuh pomoćnica uzmanjkati neće. U to ime: Pomozi Bože!

U Križevcih u siečnju 1887.

UREDNIČTVO.

Našim P. N.-suradnikom i predplatnikom.

Kad smo koncem lanjske godine zamislili bili, da počmemo izdavati „**Viestnik za gospodarstvo i šumarstvo**“ nismo se mogli na to odvažiti s razloga, što ne imadosmo k tomu materijalnih sredstava. Nu kada nas je na to ohrabrio **Visoke kralj. zemaljske vlade odjel za unutarnje poslove**, te napose munificencija glavarara zemlje Preuzvišenoga gospodina **BANA GROFA DRAGUTINA KHUEN-HEDERVARYA**, koji nam je za prve najpotrebitije troškove doznačio priličnu svotu iz zemaljskih sredstava za unapredjenje gospodarstva, s veseljem smo se latili posla, iztaknutog u našem programu.

Da nam se je „**Viestnik**“ učvrstio i da će se moći sve to liepše razvijati, moramo zahvaliti takodjer **Visoke kralj. zemaljske vlade odjelu za bogoštovje i nastavu**, koji je „**Viestnik**“ podčinjenom osoblju preporučio.

P. n. čitatelji biti će se uvjerali, da smo ostali vjerni iztaknutom programu! Mi kanimo i nadalje istim putem koracati, jer držimo, da smo pošli putem našega zavoda vriednim. Jedinom našem gospodarskom i šumarskom zavodu nije jedina zadaća, da lih odgaja mladiće za gospodarsku i šumarsku službu, već je on uz to pozvan, da bude prvi pobornik na polju gospodarske i šumarske prosvjete! Taj put mu je opredieljen već prvimi njegovimi osnovateljji i mi ćemo na njem neustrašivo dalje koracati, a „**Viestnik**“ će nam biti luč, koja će svietiti i po najodaljenijih krajevih liepe naše domovine!

Završujuć s ovim svezkom I. godinu obstanaka „**Viestnika**“ preporučujemo se našim p. n. suradnikom i predplatnikom i nadalje, da nam svoje duševne, odnosno materijalne podpore ne uzkrate!

U Križevcih u prosincu godine 1887.

Uredništvo „**Viestnika**“.

Sum. čas. št.

VIESTNIK

za gospodarstvo i šumarstvo

IZDAJE GA

profesorski sbor kr. gospodarskog i šumarskog učilišta u Križevcih,

A UREDJUJE

profesor IVAN POTOČNJAK

GODINA 1888.

SVEZAK I. — IV.

KRIŽEVCI.

TISAK GUSTAVA NEUBERGA.

1888.

Šum. dr. K.

VIESTNIK

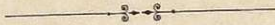
za gospodarstvo i šumarstvo

IZDAJE GA

profesorski sbor kr. gospodarskog i šumarskog učilišta u Križevcih,

A UREDJUJE

profesor IVAN POTOČNJAK

Izlazi četiri puta na godinu.

Ciena 3 for. a. vr. na godinu.

KRIŽEVCI.

BRZOTISAK GUSTAVA NEUBERGA.

1890.